

ROGER
FEDERER

TENISOVÝ KRÁL

DAVID KOZOHORSKÝ

Roger Federer

tenisový král

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.xyz.cz
www.albatrosmedia.cz

x·y·z

NAKLADATELSTVÍ

David Kozohorský

Roger Federer: tenisový král – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2019

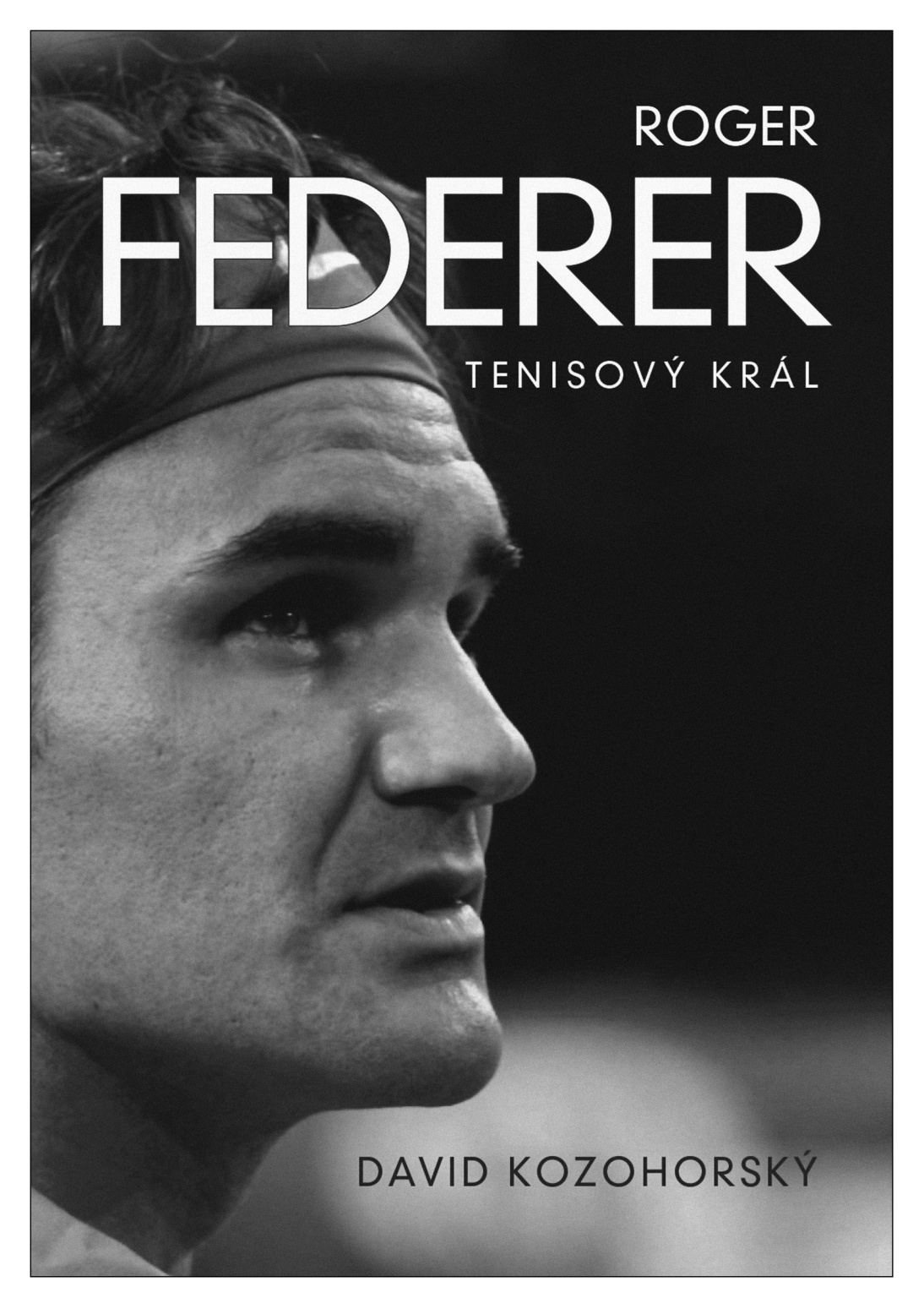
Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

A black and white profile portrait of Roger Federer, looking towards the right. He is wearing a headband. The background is dark and out of focus.

ROGER FEDERER

TENISOVÝ KRÁL

DAVID KOZOHORSKÝ

David Kozohorský

ROGER FEDERER: TENISOVÝ KRÁL

© David Kozohorský, 2019
Cover Photo © Neale Cousland / Shutterstock.com
© Paolo Bona, catwalker, Lucy Clark, Anthony Correia,
Neale Cousland, Mitch Gunn, Steven Hodel,
landmarkmedia, lev radin, rook76, Zenobillis,
Leonard Zhukovsky / Shutterstock.com
© NAKLADATELSTVÍ XYZ, 2019

ISBN tištěné verze 978-80-7597-544-7
ISBN e-knihy 978-80-7597-581-2 (1. zveřejnění, 2019)

ROGER FEDERER zatím svou oficiální autobiografii nevydal. To třeba jeho dlouholetý největší soupeř Rafael Nadal ano. Rozhodně by měl o čem psát, jenže prostě ještě nenašel ten správný čas. Táhne k dokonalosti, perfekcionismu a všechno, s čím spojuje své jméno, má rád pod dohledem. Nevěří na náhodu a nezaklíná se pověřčivostí, spoléhá na maximálně propracovanou organizaci a užívá si vědomí, že je dobře připravený. Kariéru ještě neuzavřel, a přesto, že se mu pomalu blíží čtyřicítka, jen tak ji nedohrává, to by ostatně ani neuměl. Stále se, a to oprávněně, cítí na to bojovat o největší tenisové tituly. Je to jasná úvaha člověka, který toho prožil přinejmenším na tři tlusté knihy.

Federer nežije jen životem sportovce, angažuje se v tenisové politice, podporuje dlouhou řadu charitativních projektů, ale také se odvážně pouští do opravdu velkého byznysu a v neposlední řadě je hlavou početné rodiny. Ví, že by se vzpomínání nemohl věnovat naplno, a tudíž stále

opakuje, že čas přijde, až definitivně skončí. Pak si můžeme být jistí, že do své autobiografie investuje maximum možné energie, tak jak je jeho zvykem. A bude to bestseller, s ohlasem srovnatelným s *Otevřenou zpovědí* Američana Andrea Agassiho, i když zřejmě ne tak kontroverzní.

Fragmentům Federerova příběhu se již věnovalo několik autorů, kteří je zpracovali poměrně podrobně, jenže ucelený pohled s odstupem, zkušenostmi a vlastním výkladem událostí pochopitelně plnohodnotně nahradit nemohou. Jen sám Federer ví nejlépe, jaké to je být dlouhá léta v centru zájmu veřejnosti, jak se hraje s vědomím, že máte fanoušky v každém koutu planety, takové, kteří vás mnohdy podporují i proti domácímu tenistovi. Co přesně prožíval, když zas a znovu prohrával s Nadalem, co si myslí o Djokovićovi, v jakém kontextu člověk jako on, velmi respektující tradice a minulost, vnímá zřejmě nejsilnější generaci tenisové historie, které je sám nejnositelnějším pilířem.

Extrémně zajímavé je období jeho přerodu z vynikajícího juniora v ještě lepšího profesionála. Jak to, že v mládí ničil rakety a vztekal se na rozhodčí a mezi seniory vždy patřil mezi ty, kteří emoce spíše potlačují? Otázek i odpovědí je mnoho a netýkají se pouze samotné hry. Federer zá-

sadně ovlivňuje bílý sport skoro dvacet let. Jeho schopnost adaptovat se na nové trendy ve vybavení, taktice, ale i na mladší soupeře, odhodlané a zatím nezatížené jeho silou neporazitelného šampióna, zaslouží obdiv. Christopher Jackson jej ve své originální publikaci *Roger Federer – Portrait of an Artist* nazval umělcem. Jeho jedinečnost uchopil nikoli z hlediska sportovního, ale mnohem širšího, kulturního a filozofického, když jeho schopnosti i s aspekty jeho hry narouboval na různé etapy naší civilizace. Jackson přesně vystihl, jak pestrobarevnou osobností Federer je. Zařadil ho mezi „dokonalé“, a protože dokonalost obdivujeme, necháváme se jí rovněž inspirovat.

Federer je tím, kvůli němuž se tenis učí nejen děti, ale i dospělí. Je obestřen atmosférou nekonečných úspěchů a pohody a působí dojmem, že se mu v tenisovém i osobním životě všechno daří, proto je ideálním nástrojem k projekci našich snů a únikům z reality. Zároveň ovšem není tím, kdo by nad sebou nepochyboval. Přiznává řadu chyb, které udělal, ale z nichž se vždy snažil poučit. Vzkazuje, že i kdyby to uměl, změnil by jen málo toho, čím si prošel. Ani jemu se nevyhnula složitá období. Kolikrát si ani nejsme schopni připustit, že skutečnost může být jiná, než se zdá. Kupříkladu Björn Borg už nebyl scho-

pen zvládat nároky globální celebrity a ve dvaceti šesti letech kariéru de facto ukončil. Miliony lidí kroutily hlavami, protože jeho rozhodnutí nerozuměly. A podobných příkladů, kdy i ti zdánlivě nejsilnější a nejdolnější přišli o nezbytný zdroj energie, bychom našli desítky. Nezklam a neustále plnit očekávání vlastní i okolí je složitý úkol a zřejmě i poslání. Borg byl první opravdovou tenisovou star se vším, co k tomu patří. Přitáhl k této hře tolik pozornosti jako nikdo jiný před ním. Vyčerpávalo jej to ale natolik, že tenis přestal mít rád a skončil. I Federer musel zvládnout překlenout zlomové období, totiž vzestup sociálních sítí. Mohl se ale poučit nejen z Borgova příběhu, ale i mnoha jiných. Navíc se narodil do doby, která ho na podobný skok přece jen připravila o něco lépe.

Ač musí ze všech stran po léta snášet srovnatelný tlak, vypadá stále spokojeně a zdá se, že má stále dostatek vnitřní síly, aby pocity potenciálního vyhoření překonal. Jistě má pravdu, když tvrdí, že měl štěstí, jak se k němu sláva a popularita připlížily pomalu, a nikoli z čista jasna. Vstřebával je postupně a bez negativních vedlejších účinků. Určitě je na místě se ptát, kde sílu čerpá a jestli jí měl vždy dostatek. Při sledování jeho zápasů, televizních a novinových reportáží či při prodírání se obsahem

na sociálních sítích nalezneme mnoho důvodů, proč je tak populární. Je jasnou volbou pro ty, které prostě jen fascinují vítězové. Vrchovatě přispívá také sběratelům všemožných rekordů. Vyhrál nejvíce grandslamů v historii bílého sportu, přes sto turnajů ATP a byl i historicky nejdelší světovou jedničkou. Atraktivní je jeho letitá rivalita se Španělem Rafaellem Nadalem, jedna z nejextrémnějších a nejbizarnějších v kontextu dějin celého sportu. Ženám, kromě subjektivního hlediska fyzické přitažlivosti, může imponovat obsazeností „rodinného boxu“. Manželka se dvěma páry dvojčat mu drží pravidelně palce přímo na stadiónech. Má dar bezprostřednosti a schopnosti vhodně komunikovat za jakékoli situace, a navíc v několika světových jazycích. Mluví plynule anglicky, německy a francouzsky, což fanouškům imponuje, a tím spíše si je po celém světě získává na svou stranu. Při hře emocemi nehýří, když už je ale konečně pustí ven, je to zážitek. V tu chvíli víme, že jde do tuhého a že máme očekávat ten nejlepší tenis. V krizi bývá nejsilnější, aniž by přitom slevil z unikátní úderové techniky a pohybu, tolik šetrného k jeho stárnoucímu tělu.

Jako nejstarší z absolutní světové špičky se obrátne přizpůsobuje novinkám, zároveň ale jako by existoval navzdory současnému světu, který charakterizují nestá-

lost, překotnost, relativizace a dynamika. Mnoho z toho, co se mělo léta za neměnné, najednou ztrácí význam. Ze sportovního hlediska se tenis tomuto trendu do jisté míry vzpírá. Stále dominují hráči generace, která do hry vstoupila ještě v minulém desetiletí, a Federer je jejím symbolem. Ve věku, kdy už žádný z jeho slavných předchůdců aktivně nehrál, neustále posiluje hodnotu vlastní značky nejen na kurtu, ale i mimo něj. Stále v ruce drží dostatek trumfů. Nejdůležitější ale je, že ví, kdy je použít, a pokud si není jistý, má kolem sebe lidi, kteří mu se správnými a potřebnými rozhodnutími pomohou anebo je udělají za něj.

Tak jako žádný z jeho současných soupeřů se orientuje na poli marketingu a obchodu se svými právy. Je si vědom své hodnoty, kterou také dokáže dokonale vytěžit. Důkazem jsou kontrakty uzavřené s lukrativními značkami nejen sportovního zaměření. Prošel si různými etapami. Vedle nezištné podpory rodiny, která ale nemohla být bezbřehá, si vyzkoušel spolupráci s velkou nadnárodní společností i efektivnější cestu svépomoci. Je fabrikou na peníze, „ekonomikou“ pod kontrolou vlastní agentury. Sportovních vrcholů prožil nepočítaně, ovšem tou největší a životní trefou se zdá být projekt s názvem Laver

Cup. Je důkazem jeho podnikavosti, kreativity i dobrodružné povahy. Federer si jej vysnil a těžkou váhou vlastní osobnosti ze země vydupal a prosadil i přes sice pasivní, avšak nepřehlédnutelný odpor zaběhnutých tenisových institucí. Úvodní dva ročníky skončily nezpochybnitelným úspěchem a zdá se, že se o budoucnost bát nemusí. Unikátnímu konceptu, který propojuje tenisovou minulost se současností, na svět pomohla i Česká republika. V roce 2017 se stala dějištěm prvního turnaje.

LAVER CUP

ZPRÁVA, že by se první ročník Laver Cupu měl odehrát v kulisách našeho hlavního města, se zpočátku šířila velmi nenápadně a bylo dost těžké jí uvěřit. Spíše budila dojem planého poplachu. Ne že by se Praha na tak velkou akci nehodila, vždyť už hostila slušný počet velmi prestižních sportovních událostí, jenže tato tenisová show měla být dosahem, obsazením, finančními náklady a všeobecnou náročností ještě o ligu výš. I ve chvíli, kdy už byla tato informace potvrzená, se leckomu stále vkrádalo na mysl, že musí jít o nějaké nedorozumění. Nejistotu definitivně rozehnal sám Federer, když z kraje roku 2017 dorazil do Prahy, aby oficiálně odstartoval předprodej vstupenek. Pražané ho uviděli na vlastní oči a uslyšeli, jak se do našeho hlavního města těší. Nesmělé představy se tak de-

finitivně proměnily v realitu. Nablýskaný cirkus dorazil ve druhé polovině září a spolu s ním i nejslavnější hráči svých generací, nejen Roger Federer, ale i Rafael Nadal, John McEnroe, Björn Borg a Rod Laver.

Až na Američana McEnroea se v Československu nebo v České republice v minulosti zastavili všichni alespoň jednou. Otočili se tu buď jako reprezentanti v Davisově poháru, anebo u příležitosti exhibice, což byl případ Roda Lavera. Dohromady získali přes pětasedesát grandslamů a vyhráli tolik turnajů, že to ani nejde spočítat. A také byli všichni do jednoho světovými jedničkami. Tak unikátní skupina tenisových legend se u nás sešla!

Roger Federer tu se svým týmem našel všechno, co hledal a co pro úspěšnou organizaci potřeboval. Vstřícné prostředí, takřka ideální podmínky a také publikum natěšené vidět nejlepší mužský tenis, protože takovou šanci tu už dlouhou dobu nemělo. Zatímco ženskou špičku docela podrobně registruje díky skvělým výsledkům českého fedcupového týmu a na turnaji pod hlavičkou WTA v pražské Stromovce, kolotoč mužské ATP Tour se u nás zastavil naposledy v roce 1999. Od té doby je jediným pojítkem s nejlepší konkurencí pouze Davis Cup. Býval tu projekt halového turnaje ve Vítkovicích, ovšem za pod-

mínek zapadajících do atmosféry divokých devadesátých let a jejich specifických pravidel. Odehrálo se pět zajímavých ročníků, díky kterým Česko mohlo mít pocit, že je součástí velkého tenisového světa. IPB Czech Indoor (Ostrava Open) s dotací až milion dolarů lákal i hráče první světové desítky. V roce 1998 se dokonce vítězem turnaje stal osminásobný grandslamový šampion Andre Agassi. Šlo o vrchol soutěže, bohužel ale poslední. Náraz byl pořádně tvrdý. Jako řada jiných tehdejších megalomanských projektů, i tento stál na vratkých nohou. Organizátoři se dostali do finančních potíží, z nichž nenašli cestu ven.

Možná ještě větší škoda je, že se nepodařilo udržet ani Prague Open, který byl založen v éře socialismu a skončil o pouhý rok později než turnaj ve Vítkovicích. Po sérii nešťastných rozhodnutí přišla Praha o licenci, což prakticky znemožnilo se do nabitého kalendáře rychle vrátit, i kdyby někdo měl dostatek vůle tak učinit. Nyní, s odstupem tolika let, by byl proces znovuzaložení Prague Open, byť i ve skromnější verzi, až příliš náročný po organizační i finanční stránce. Turnaj v areálu na Štvanici si přitom fanoušci oblíbili a naučili se na něj chodit. Existoval od roku 1987. Nejdříve byl zasazen do období letních prázdnin, později, po změně termínu, sloužil jako vhodná pří-

prava na antukový vrchol na French Open v Paříži, který se hraje vždy na přelomu května a června.

V Praze tak měli pádný důvod hrát opravdu skvělí hráči, což potvrzuje i seznam vítězů. Například Španěl Sergi Bruguera, který triumfoval ve dvou po sobě jdoucích ročnících na Roland Garros (1993 a 1994), byl ve stejných letech nejlepší také v Praze. Ředitel turnaje Jan Kodeš do tehdy ještě socialistického Československa přilákal Rakušana Thomase Mustera, rovněž vítěze French Open, a navíc i světovou jedničku. O pár let později si zase na pražské antuce k prvnímu místu na žebříčku pomohl Jevgenij Kafelnikov z Ruska. Prague Open byl zároveň užitečnou školou pro naše tenisty, kteří se s elitou teprve seznamovali, a pro ty zkušenější výzvou ukázat se před domácím publikem. Dvakrát se tu podařilo vyhrát Karlu Nováčkovi a jednou zvedl nad hlavu křišťálovou raketu Bohdan Ulihrach. Bohužel, na dobu, kdy bylo možné u nás soutěž na takové úrovni uspořádat, se už skoro zapomnělo.

A najednou se zjevil Laver Cup. Na Rogera Federera se Praha těšila obzvlášť. Předtím tu hrál pouze jednou. Bylo to v roce 2007 v rámci nezapomenutelného zápasu o záchranu ve světové skupině Davisova poháru. Tehdy

se shodou okolností šlo na tenis do vysočanské O₂ areny vůbec poprvé a atmosféra zde byla úžasná. Tomáš Berdych s Radkem Štěpánkem si mohli o dvou vyhraných „salátových mísách“ nechat ještě jen zdát, ale právě tehdy onu tolik úspěšnou éru odstartovali.

Federerovi dělal ve švýcarském týmu parťáka Stan Wawrinka, který sice ještě nepatřil mezi významné světové hráče, už v něm ale klíčil potenciál budoucího vítěze grandslamů v Melbourne, Paříži a New Yorku a významného konkurenta velké čtyřky – Federera, Nadala, Djokoviće a Murrayho. Díky Federerově přítomnosti byli hosté favority. V otevírací dvouhře porazil podle předpokladů Radka Štěpánka po setech 6:3, 6:2, 6:7 a 7:6. Tomáš Berdych ale odpověděl hladkým vítězstvím nad Wawrinkou, a navíc bez ztráty setu. Za stavu 1:1 provedl nehrající kapitán Jaroslav Navrátil doslova strategické rozhodnutí, z něhož daviscupový tým těžil mnoho dalších let. Všeobecně se totiž očekávalo, že do deblu postaví Martina Damma s Radkem Štěpánkem. Berdychův skvělý páteční výkon ho ale inspiroval natolik, že vymyslel variantu Štěpánek–Berdych. „Že k Radkovi nasadím Tomáše, jsem se rozhodl hned po jeho vyhraném singlu. Přeci jen je to první hráč republiky. Už spolu odehráli i několik tur-

najů. Předloni v Sydney například porazili špičkový pár Knowles – Nestor,“ tak svůj krok nehrající kapitán komentoval. Nominace hostů překvapivá nebyla. Roger Federer na kurtu nechyběl a nastoupil s dávným kamarádem Yvesem Allegrem. Vzhledem k tomu, že málokdo pochyboval o tom, jak nedělní souboj jedniček dopadne, měla čtyřhra klíčový význam. Švýcaři začali skvěle, vedli 2:0 na sety a v tiebreaku třetího si dokonce vybojovali mečbol. Český pár se rozjížděl pomalu. Kritickou chvíli ale se štěstím přežil a nakonec zkrácenou hru získal. Byla to obrovsky povzbuzující okolnost, která ovlivnila i zbytek zápasu. Česká dvojice se svezla na této vlně a vyhrála čtvrtou sadu 6:4. Duel vrcholil v ohlušující atmosféře, kterou v hale vytvořili fanoušci. Za stavu 3:3 tlak nevydržel Allegro a nedokázal pronést vlastní podání. Nabídnutou šanci Berdych se Štěpánkem využili, pátý set dotáhli do vítězného skóre 6:4 a po třech hodinách a patnácti minutách získali velmi důležitý druhý bod do šatny českého týmu.

Berdych se Štěpánkem spolu od té doby odehráli ještě dalších sedmnáct deblových zápasů s úchvatnou bilancí patnácti vítězství, včetně dvou finálových z let 2012 a 2013, a pouze dvou porážek. V roce 2009 neuhráli v rámci finále ani set na španělskou dvojici Feliciano López – Fer-

nando Verdasco. Podruhé nestačili v roce 2014, v semifinále proti Francii, na antuce areálu Rolanda Garrose na Gasqueta s Tsongou. Štěpánek se ale tehdy pral s bolestmi zad a nebyl schopen zápas adekvátně odehrát. Poslední společný a zároveň vítězný mač spolu vybojovali 5. března 2016. V utkání prvního kola v Německu přehráli stylově ve třech setech Kohlschreibera s Petzschnere. Význam obou hráčů byl pro daviscupový tým naprosto zásadní. Berdych reprezentaci ukončil se skvostnou bilancí padesáti výher proti sedmnácti porážkám, k nimž Štěpánek přidal dalších třicet pět vítězství a osmnáct proher. Ale zpátky k barážovému dramatu se Švýcarskem.

V neděli byl za stavu 1:2 na zápasy Federer sice pod tlakem, jenže v souboji jedniček nezaváhal a zvítězil ve třech setech. Rozhodl tedy až pátý duel mezi Štěpánkem a Wawrinkou. Český tenista předtím v Davisově poháru několik důležitých utkání ztratil, a navíc měl za sebou období, kdy reprezentovat odmítal. I to umocnilo jeho motivaci uspět. Na kurtu pozitivní energii využil dokonale. Vedl 2:0 na sety a nic nenasvědčovalo tomu, že by měly přijít komplikace. Ve třetí sadě, při podání za stavu 3:4 a 40:40, špatně došlápl a odkulhal na lavičku. Nikdo v tu chvíli netušil, co se děje. Arénou se šířila panika z vidiny

nešťastného konce skvěle rozjetého utkání. Rozjasnilo se až poté, co lékaři s týmovým fyzioterapeutem začali pracovat na Štěpánkově levém koleni. Procedury zabraly několik minut. Nepůsobil dojmem, že je fit, přesto se rozhodl pokračovat. Při každém prudším pohybu mu bolest křivila obličej a za stavu 4:5 se nechal znovu ošetřit. Opět se vrátil, omezil ale aktivitu pouze na servis a hru u sítě, k níž ovšem vždy spíš dokulhal, než že by k ní nabíhal. Wawrinka si byl momentální výhody samozřejmě vědom a přizpůsobil tomu i taktiku. Hlavně se snažil nutit Štěpánka k pohybu. Vedl 6:5 a tušil, že je blízko k obratu. Jenže ke klíčovému brejku se nedostal. Ve zkrácené hře na něj navíc zřejmě dolehla tíha předchozích nevyužitých příležitostí a několikrát lehce chyboval. Štěpánek trpělivě strádal bod po bodu a dopracoval se až k mečbolu, který také za stavu 6:4 proměnil.

V atmosféře, kterou český tenis dlouho nezažil, se podařilo porazit tým s nejlepším hráčem světa. Česko se ve světové skupině zachránilo a zároveň si otevřelo cestu ke dvěma trofejím v letech 2012 a 2013. A Roger Federer? Do Prahy přijel samý úsměv a plný optimismu, na závěrečné tiskové konferenci měl ale pochopitelně náladu zcela jinou. Sestup ze světové skupiny označil za jedno z nej-

větších zklamání. Vzápětí se kvůli únavě omluvil z turnaje v Tokiu a doma musel čelit kritice za to, že Švýcarsko reprezentuje jen v utkáních o záchranu. To, co v této soutěži zemi i sám sobě dlužil, ale nakonec splatil. Spolu se Stanem Wawrinkou získali Davis Cup v roce 2014.

První návštěva Prahy tedy Federerovi pořádně zhořkla. Než se opět vrátil, stal se z O₂ areny jeden ze symbolů českých tenisových úspěchů. Muži tu v roce 2012 získali Davis Cup a ženy, o dva týdny dříve, první domácí Fed Cup. Ty pak přidaly ještě další tři v letech 2014, 2015 a 2018. K neuvěřitelné úspěšné éře přispěli velkou měrou i fanoušci, kteří si arénu oblíbili a tým ve velkých zápasech vždycky úžasně podpořili. Atmosféru a české fanoušky oceňovali i soupeři. Především za to, že vedle hlasitého povzbuzování hře zároveň rozumí a ctí její zákonitosti. Federer si to prožil na vlastní kůži a přesto, že jeho tým neuspěl, udělala na něj kulisa dojem. Možná i tato jeho zkušenost nakonec přispěla k rozhodnutí, že se Laver Cup rozjede zrovna v České republice.

V únoru roku 2017 přijel do České republiky novinku propagovat ve skvělé náladě. Zrovna v Rotterdamu získal 97. titul v kariéře a upevnil si tak pozici jedničky v žebříčku ATP. V Praze měl za úkol představit Laver Cup a ofi-

ciálně odstartovat distribuci vstupenek. Návštěva to byla blešková, trvala necelý jeden den. Stihl toho ale dost. Focení propagačních materiálů, které měly město přiblížit fanouškům ze zahraničí, zahrát si s nejlepším českým tenistou Tomášem Berdychem na speciální lodi plavící se po Vltavě v blízkosti Karlova mostu, pohovořit na tiskové konferenci v honosných prostorách Staroměstské radnice a hlavně se o několik desítek metrů dál, přímo na náměstí, ukázat natěšeným Pražanům a překvapeným turistům. Nahuštěný program zvládl skvěle, potvrdil, že ho takový styl prezentace baví. Dal si záležet, aby nezapadla informace o tom, že v září rozhodně nepůjde o žádnou exhibici, ale o tvrdý boj o vítězství, protože i sám Rod Laver si přeje, aby se týmy praly za úspěch své části světa. Na závěr společně s Tomášem Berdychem odstartovali odpočítávání času do začátku očekávané show. „Vybavuji si, že publikum tu bylo velmi hlasité, takže bude fajn mít tentokrát Tomáše na své straně,“ vrátil se ještě k daviscupové anabázi, a zároveň tak potvrdil, že s českou jedničkou ve výběru Evropy počítá. „Bude to skvělá propagace tenisu ve významné tenisové zemi!“ Tímto jasným vzkazem se rozloučil a odjel.

PRVNÍ LAVER CUP

PRVNÍ LAVER CUP měl strhující průběh s finálovou zápletkou jako z hollywoodského filmu. Vrcholil v neděli večer. Na černém kurtu pražské O₂ areny Nick Kyrgios právě při mečbolu trefil pásku sítě, která znemožnila míčku doputovat na polovinu soupeře. Byl konec. Roger Federer zvedl ruce nad hlavu. Právě pro výběr Evropy získal rozhodující tři body, nutné k celkovému vítězství. Před hlučícími sedmnácti tisíci diváky k němu přibíhá Rafael Nadal a vrhá se mu kolem krku. O vteřinu později je u nich nehrající kapitán Björn Borg a po něm následují další gratulanti, včetně Tomáš Berdycha, jediného českého účastníka prvního Laver Cupu. Ve stoje aplaudoval také ten, kvůli němuž se vlastně do české metropole všichni sjeli, takřka osmdesátiletá australská legenda Rod Laver. Kyr-

gios s Federerem se bili přes dvě hodiny. Laverův krajan vedl 1:0 na sety, dusil Švýcara ve zkrácené hře druhé sady a v supertiebreaku, hraném do deseti bodů, měl dokonce mečbol. Kdyby uspěl, vybojoval by pro tým Světa možnost rozdat si to se soupeřem v rozhodující čtyřhře. Jenže Federer vypjatou situaci zvládl jako král a zápas nakonec otočil. Po vítězném mečbolu křepčil, jako kdyby vyhrál grandslamový turnaj. Jeho upřímná radost se mísila s úlevou, protože případná porážka by se mu složitě obhájovala. Jako v mnoha případech v minulosti se i nyní mohl spolehnout na své schopnosti i náklonnost osudu. Závěrečné dějství odehrál tak, jako kdyby si ho i s grandiózním finále snad naplánoval.

Tečka to byla působivá, hlavní pointou premiérového Laver Cupu byl ale ještě jiný příběh, unikátní spolupráce Federera s Rafaelem Nadalem. Především kvůli nim lidé platili drahé vstupné, přicházeli je obdivovat a bavit se s nimi. Ačkoli jsou nejúspěšnější dvojicí tenisové historie, nechovali se jako hvězdy. Šířili dobrou náladu, a pokud jim to situace jen trochu umožňovala, snažili se být přístupní, otevření a také shovívaví ke všeobecnému neutuchajícímu zájmu. Byli pevnou součástí výběru Evropy, bez jakéhokoli zvláštního programu. Federera těšilo, jak k po-

vinnostem spojeným s Laver Cupem přistoupili všichni hráči bez výjimky. I atmosféra byla v obou táborech přesně taková, jakou si ji představoval. Přirozený instinkt individualismu, rivalry, touhy ukázat se a vyhrát zápas dokonale vybalancovalo akceptování faktu, že proti sobě stojí především týmy a že jde o souboj Evropy se zbytkem světa. „Bylo skvělé, jak jsme se všichni při zápasech podporovali. Vidět Rafu, jak povzbuzuje a skáče kolem, mi dodalo zvláštní energii. To jsem opravdu nečekal.“ Společně rozebírali taktiku a do diskusí se pouštěli i v průběhu jednotlivých utkání.

Absolutní transformací snů v realitu pak byla čtyřhra, do které Federer s Nadalem nastoupili bok po boku. Byl to nezapomenutelný zážitek nejen pro nadšené diváky, ale i pro oba tenisty samotné, zvlášť když se jim navíc podařilo i vyhrát. Šlo o oslavu sportu se vším, co k tomu patří. Laver Cup od začátku staví hlavně na Federerově jméně a jeho vztahu k respektovanému australskému veteránovi. Ale od okamžiku, kdy se k soutěži připojil Nadal, získal jeho už tak atraktivní příběh ještě větší dynamiku. Od léta 2016 se kromě oficiálních příprav naplno rozjely také dráždivé disputace na téma, jaké by to bylo, kdyby se Federer s Nadalem sešli v jednom týmu, a navíc

ve čtyřhře. Skepse zesílila na podzim, kdy oba pauzovali kvůli zdravotním problémům. Mohlo se snadno stát, že by se nedokázali dostat do potřebné kondice a formy. Obavy se naštěstí nenaplnily. Roku 2017 vládli jako za starých časů a do Prahy dorazili každý se dvěma grand-slamy a možná v nejlepším rozpoložení v životě. Nadal se ve prospěch projektu obdivuhodně angažoval. Je skvělým sportovcem i člověkem, a tak intuitivně vytušil, co má pro spokojenost všech udělat. S Federerem dokonale mixovali profesionální přístup k povinnostem s uvolněností. Česká republika jejich přítomností žila. Díky nim se o Laver Cup začala zajímat i veřejnost širší než jen čistě tenisová.

Federer nejdříve s kapitánem Borgem diváky napínali, protože se rozhodli, že do turnaje vstoupí až druhý den v sobotu. Nebylo ani třeba zastírat fakt, že na strategii měl Švýcar zásadní vliv a že byla zvolena tak, aby hlavně jemu vyhovovala. Nakonec stihl odehrát tři utkání. Ve dvouhrách porazil amerického ranaře Sama Querreyho a nespoutaného australského rebela Nicka Kyrgiose. Vítězstvím skončila i očekávaná čtyřhra s Nadalem. Nejlepší tenisté jednadvacátého století to přitom neměli vůbec jednoduché. O společném deblu byli nuceni mluvit při každé příležitosti a postupně jim docházelo, že ačkoli ani

jeden v deblech pravidelně nenastupuje, vůbec nikdo si nechce připustit možnost, že by mohli prohrát. Nikoho nezajímalo, že se proti nim postavila velmi kvalitní dvojice. K Samu Querreymu kapitán McEnroe nominoval dalšího Američana a jednoho z nejlepších deblistů současnosti Jacka Socka. Federer s Nadalem nahrazovali občasnou disharmonii přirozenou herní inteligencí a citem pro správná řešení, a to i v těch nejsložitějších situacích, kterých v zápase vůbec nebylo málo. Odpovídalo tomu také vyrovnané skóre. První set vyhráli 6:4, druhou sadu naopak hladce ztratili 1:6. Za vyrovnaného stavu pravidla nařizovala hrát v deblu i v singlu rozhodující třetí set formou supertiebreaku počítaného do deseti. Díky obrovskému zaujetí a bojovnosti byl slavný pár nakonec ten šťastnější a vyhrál 10:5. Diváci se snadno nechávali strhnout a naplno prožívali každý míček, včetně posledního vítězného. Právě vteřiny po proměněném mečbolu byly pro mnohé nejsilnějším zážitkem víkendu.

Už nikoli před veřejností se odehrála ještě jedna nevšední událost – pozápasová tisková konference. Hráči na ni dorazili pohromadě a ve skvělé náladě. Nepočítáme-li společné komerční projekty a exhibice, vlastně by v takovém rozpoložení ani nikdy nemohli být. V jejich zápasech

šlo vždy o nejcennější trofeje a obrovskou prestiž, pro obyčejného smrtelníka těžko pochopitelnou. Na konci jeden slaví a druhý složitě kouše bolavou prohru. Takový je obvyklý scénář. Tentokrát bylo všechno jinak a oba si novou zkušenost užívali. „Lidé, kteří nesledují tenis každodenně, by nepochopili, kdybychom čtyřhru prohráli,“ odhalil Federer nástrahy zdánlivě bezproblémové přípravy, hlavně po psychické stránce. A ještě dodal: „A přitom jsme prohrát klidně mohli, nastoupili jsme v hale a proti výborným a ještě k tomu skvěle podávajícím soupeřům. Já už navíc skoro zapomněl, jak se správně chovat na síti. Čtyřhru jsem nehrál strašně dlouho.“ Nadal v uvolněné atmosféře pohotově reagoval a kolegu pochválil, že si nevedl vůbec zle. Když se pak měli vyjádřit k tomu, jak velký význam pro ně společná čtyřhra měla, přeci jen zvážněli. „Tuhle věc jsem chtěl jednou udělat a Laver Cup byl ideální příležitostí. Byl to úžasný zážitek pro nás pro oba,“ řekl Nadal a Federer se přidal: „Bylo zvláštní jít společně na tiskovou konferenci. Jisté je, že vyhrát s Rafou zápas, je prostě neskutečné. Bylo to pro nás privilegium, dál však budeme soupeři, navždy, po zbytek našich kariér.“ Federer zvládl roli hrajícího manažera a hlavní hvězdy turnaje dokonale. Přestože se pral s obavami z vlastního selhání, měl sto-